

Саратов Іван Юхимович
(1930–2012)

**Кандидат технічних наук,
доцент кафедри інженерної екології міст
(1990–2012)**

**Декан факультету інженерної екології міст
(1991–1996)**

Лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1980)

Заслужений працівник культури України (1995)

**Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в
галузі краєзнавства ім. Д. І. Багалія (2000)**

Іван Юхимович Саратов народився 7 жовтня 1930 року в с. Стариця Вовчанського району Харківської області. Того ж року родина переїхала до Харкова, його батьки пішли працювати на будівництво Харківського тракторного заводу. Батько, Юхим Георгійович, отримав у місті професію бухгалтера, а мати, Євдокія Григорівна, стала згодом кравчиною.

1955 р. – закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут за фахом інженера-гідротехніка (зараз – Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури);

1955–1956 рр. – працював на будівництві Червонооскільського водопропускного каналу Сіверський Донець–Донбас;

1956–1970 рр. – працював у проектному інституті Харківський водоканалпроект;

1965 р. – вийшла його перша наукова публікація у фаховому журналі «Водоснабжение и санитарная техника»;

1970 р. – захистив кандидатську дисертацію в галузі техніки: «Исследование щелевых треугольных в плане гасителей для трубчатых водовыпусков»;

1970–1990 рр. – працював у науково-дослідному інституті УкрВодГЕО;

1971 р. – вперше виступив як винахідник (всього має 20 авторських свідоцтв);

1977 р. – перша публікація в дослідженні щодо походження назви м. Харкова;

1978 р. – присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за фахом гідротехнічні споруди;

1978 р. – вступив до клубу «Краєзнавець», що діє при ХДНБ ім. В. Г. Короленка;

1979 р. – за підсумками Всесоюзного конкурсу присуджено другу премію НТТ чорної металургії;

1980 р. – обрано головою клубу «Краєзнавець» при ХДНБ ім. В. Г. Короленка;

1980 р. – перша публікація з дослідження по геральдиці;

1980 р. – присвоєно почесне звання «Лауреат премії Ради Міністрів СРСР» за розробку проекту та будівництво хвостового господарства і зворотного водопостачання Чкаловської збагачувальної фабрики;

1990 р. – був обраний за конкурсом доцентом кафедри інженерної екології міст Харківської державної академії міського господарства (зараз – Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова);

1991 р. – присвоєно вчене звання доцента;

1991–1996 рр. – перший декан факультету «Інженерної екології міст»;

1992 р. – обрано головою Харківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців;

1995 р. – присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України»;

1998 р. – вийшло друком перше видання книги «Іван Сірко...»;

2000 р. – вийшло друком перше видання книги «История Харьковских гербов»;

– вийшло друком перше видання книги «Харьков, откуда имя твоё?..»;

– присвоєно почесне звання «Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства ім. Д. І. Багалія».

НЕПАТРІАРХАЛЬНИЙ ПАТРІАРХ (стаття до 80-річчя з дня народження)

Вже понад 30 років І. Ю. Саратов очолює клуб краєзнавців при Харківській державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка, з 1992 року є головою Харківського відділення Всеукраїнської спілки краєзнавців (тепер – Національної Спілки краєзнавців України), понад 20 років є членом топонімічної комісії при Харківському міськвиконкомі, має почесні нагороди, звання, зокрема Заслуженого працівника культури України «за вагомий особистий внесок у розвиток краєзнавства», грамоти і дипломи, премії, серед яких премія 1980 р. Ради Міністрів СРСР за технічні розробки та муніципальна премія у галузі краєзнавства ім. Д. Багалія 2000 року. І. Ю. Саратов – автор солідних видань, які мріють мати на своїх книжкових полицях усі місцеві краєзнавці, однак похвалитися власними екземплярами можуть лише одиниці, оскільки мізерний наклад цих видань (від кількох до 440 примірників) навіть не надходить у продаж, а розповсюджується серед бібліотек та інших державних закладів, робить їх раритетними. І при всьому цьому він вперто не «бронзовіє», залишається дуже скромною і простою людиною, ніколи не витикається, його ніколи не буває «забагато». Він завжди підтягнутий, стрункий, з молодими очима, стримано усміхнений, врівноважений, небагатослівний, уважний та доброзичливий до співбесідника, завжди радий поділитися інформацією з тими, кому вона потрібна.

Навіть на засіданнях клубу краєзнавців він не показує своєї «першості»: сидить тихенько десь збоку, проте, якщо ставить запитання, – воно доречне, виважене, серйозне, а якщо дає короткий коментар, то аргументований, місткий і точний. Ну, а після засідання – навколо Саратова завжди юрбляться люди ...

Зовсім не патріархальний цей патріарх харківського краєзнавства! Молодості його душі може позаздрити (і повчитись!) 30–40-річна молодь.

Народився Іван Юхимович 7 жовтня 1930 року у старовинному селі Стариця Вовчанського району Харківської області (гідронімічна назва села була знаменною для появи на світ Божий найзначнішого серед краєзнавців дослідника харківських річок!). Того ж 1930 року родина переїхала до обласного центру. Закінчивши у 1955 році Харківський інженерно-будівельний інститут, Іван Саратов працює інженером-гідротехніком на будівництві Червонооскільського водоймища, каналу Сіверський Донець – Донбас (1955–1956 рр.), у проектному інституті Харківський водоканалпроект (1956–1970 рр.), у науково-дослідному інституті УкрВодГЕО (1970–1990 рр.). 1970 року він захистив кандидатську дисертацію. Понад 100 наукових праць, 20 авторських свідоцтв – його внесок у розвиток гідротехніки.

На початку 1990-х у Харківському інституті комунального господарства почалося формування кафедри інженерної екології міст, яка стала невдовзі базою створення самостійного факультету інженерної екології міст. 23 жовтня 1990 року за конкурсом Іван Юхимович був обраний доцентом вказаної кафедри, а 15 квітня наступного року став першим деканом новоствореного факультету. На цій посаді він працював протягом 5 років і до останніх місяців життя продовжував педагогічну діяльність на кафедрі інженерної екології міст.

Краєзнавством Саратов займався з початку 60-х, коли, працюючи головним інженером проекту регулювання та обводнення річок Харкова, всебічно опікувався проблемами річок у межах старого міста, гідротехнічними новобудовами столиці Слобожанщини та її околиць.

Майже за півстоліття краєзнавчої діяльності Іван Юхимович, не маючи спеціальної освіти, став одним із найкращих істориків Харківщини і зробив для історичного краєзнавства більше, ніж де-хто з дипломованих спеціалістів. Досить красномовним є той факт, що деякі праці Саратова виконані у співавторстві з відомим харківським знавцем геральдики Б. П. Зайцевим, а низка праць професійних істориків (С. І. Посохова, О. Н. Ярмиша, В. Л. Маслійчука, В. І. Астахової та ін.) вийшли друком з «благословення» редколегії, у складі якої був і лідер харківських краєзнавців. До того ж, рецензентами книг І. Ю. Саратова були професори А. І. Епштейн, С. М. Куделко та інші.

Сфера краєзнавчих зацікавлень І. Ю. Саратова достатньо широка: це і дослідження доли малих і великих річок Харкова та області (їх роль у житті місцевого населення), і спроба з'ясувати таємницю прадавніх Змієвих валів, і прагнення знайти, де текла річка Сальниця та відбувалися події, відображені у «Слові о полку Игоревом», і пошук відомостей про славнозвісний Муравський шлях, і вивчення джерел, що стосуються легендарного кошового атамана Івана Сірка та його діяльності на Харківщині, і докладне студювання питань історії харківських гербів та походження назви «Харків».

Випадково чи ні, але на задніх сторінках обкладинок книг Саратова «Харківський полковник Іван Дмитрович Сірко: історико-публіцистичний нарис» (Харків, «Майдан», 2008) та «Харьков, откуда имя твоё?..» (Харків, 2009) вміщено фотографію, де автор сидить за столом, щось пише і, наче на мить відірвавши очі від паперів, поглянув на нас з веселою і трохи хитруватою посмішкою. Мимоволі і ця поза, і це обличчя якоюсь мірою нагадують писаря з картини «Запорожцы пишут письмо турецкому султану» (в образі якого, до речі, колишній чугуєвець – теж Юхимович – Репін увічнив колишнього харківця Дмитра Яворницького), і така паралель символічна й знаменна.

Зміст книг Саратова значно ширший за ті назви, що містяться на титулі. Так, у книзі про харківські герби ми дізнаємося багато цікавого про геральдику взагалі, про історію російських та українських гербів, а у додатку знайдемо купу рідкісних документів, зображень, текстів, корисних не тільки для розуміння харківської геральдики, а й вітчизняної історії взагалі.

«История харьковских гербов» читається як науковий детектив: адже авторові довелося не тільки встановлювати точний зовнішній вигляд, наприклад, першого герба (зображення якого не збереглися), але шукати відповідь на запитання: а чому саме таким він був? Навівши низку переконливих аналогій і непрямих доказів, краєзнавець стверджує: «Изображение натянутого лука на гербе Харькова в его полковой период было на личной печати Харьковского полковника Ивана Дмитриевича Сирко. Родовые гербы всех последующих Харьковских полковников подтверждают эту версию». Це гіпотеза, яку поки що ніхто з професійних істориків не спростував.

Не менш заплутана історія з походженням назви міста Харкова. Вже після виходу друком книги Саратова з'явилися нові гіпотези науковців, навіть викладені у монографічній формі (йдеться про праці І. Россохи). Однак припущення Саратова щодо походження назви Харкова від назви племені чорних хорватів не втратило й досі своєї актуальності, й, можливо, майбутні історики ще шукатимуть докази «за» й «проти» саратовської версії.

Як бачимо, Іван Юхимович береться за дослідження питань, які є досить важкими для сучасної історичної науки, і така сміливість у виборі тем краєзнавчих студій робить честь їх авторові.

Усі книги І. Ю. Саратова науково-популярні, монографія про герби була рекомендована Міністерством освіти як навчальний посібник, а книга про Івана Сірка (2008 р.) вийшла навіть у серії «Проза Слобожанщини». Так, адресат цих книг – не фахівець, а пересічна людина, однак непересічна у своєму прагненні пізнавати рідний край та його історію. Гадаю, ці книги з однаковим задоволенням читатимуть і школяр, і академік, і кожний знайде тут для себе безліч цікавого, навіть тоді, коли фактаж йому певним чином буде знайомий. Чому? На це запитання найкраще відповідає англійський епіграф до глави 17-ої «Гіпотеза автора» у книзі «Харьков, откуда имя твоё?..»:

...One million Hows, two million Wheres,
And seven million Whys !

Rudyard Kipling.

Автор дає таку примітку: «Строчки из стихотворения известного английского поэта Р. Киплинга, где в аллегорической форме говорится, что в Мире есть «... один миллион [вопросов] – «как», два миллиона [вопросов] – «где», и семь миллионов [вопросов] – «почему»».

Книги Саратова цікаві, перш за все, тим, що збуджують в нас оті 7 мільйонів «чому?». Автор цих книг – не такий собі самовпевнений і самовдоволений Знайка, який на всі запитання миттю може дати однозначну відповідь, а людина, яка навіть стверджуючи щось, все одно подумки у дужках ставить благородний знак питання.

Саме тому у книзі про назву рідного міста Саратов чесно переказує усі відомі йому версії (навіть найфантастичніші) і виклад власної гіпотези (докладно аргументованої, але небезспірної) завершує характерною фразою: «...это ещё не решение волнующего всех нас вопроса, а только его постановка». Не на першій, а на останній сторінці – постановка питання! Власне, вся книга (255 сторінок) – ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ.

Отже, будемо вдячні людині, яка допомагає нам ставити правильні запитання матінці-історії і рухатися вперед у пізнанні далекого минулого Слобожанщини, до якої після читання таких книг не можна не прикипіти душею.

Зі статті М. Красикова, канд. філологічних наук, почесного члена Всеукраїнської спілки краєзнавців, лауреата Муніципальної премії

1 НАУКОВІ ПРАЦІ І. Ю. САРАТОВА

1.1 РОБОТИ З ГІДРАВЛІКИ ТА ГІДРОТЕХНІКИ

1965

1. Гасители энергии на трубчатых водовыпусках / И. Е. Саратов // Гидротехника и мелиорация. – 1965. – № 10. – С. 29–35.
2. Условия работы водозаборов, расположенных в нижних бьефах крупных ГЭС / И. Е. Саратов // Водоснабжение и санитарная техника. – 1965. – № 6. – С. 21–23.

1966

3. Применение решётчатых гасителей на трубчатых водовыпусках / И. Е. Саратов // Водоснабжение, канализация, гидротехнические сооружения : межвед. респ. науч. сб. – Киев : [б. и.], 1966. – Вып. 3 : Гидротехнические сооружения. – С. 111–122. – Лит. : с. 122.
4. Проектирование рассеивающих выпусков в условиях водохранилища / И. Е. Саратов // Водоснабжение и санитарная техника. – 1966. – № 10. – С. 25–29.

1968

5. Вывод формулы для расчёта треугольного щелевого гасителя / И. Е. Саратов // Водоснабжение, канализация, гидротехнические сооружения : межвед. респ. науч.-техн. сб. – Киев : [б. и.], 1968. – Вып. IV : Водопроводные канализационные и гидротехнические сооружения. – С. 83–90.
6. Расчёт щелевого гасителя с криволинейными в плане боковыми стенками / И. Е. Саратов // Водоснабжение, канализация, гидротехнические сооружения : межвед. респ. науч.-техн. сб. – Киев : [б. и.], 1968. – Вып. VII : Гидротехнические сооружения. – С. 88–93.

1970

7. Исследование щелевых, треугольных в плане гасителей для трубчатых водовыпусков : автореф. дис. ... канд. техн. наук / Саратов Иван Ефимович ; Харьков. инж.-строит. ин-т. – Харьков, 1970. – 17 с.

1971

8. О рациональной схеме шламового хозяйства горнообогатительных комбинатов / И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Горный журнал. – 1971. – № 11. – С. 66–68.

1973

9. О водозаборе из рек с малыми глубинами / И. А. Забабурин, И. Е. Саратов // Гидравлика и гидротехника : республик. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : [б. и.], 1973. – [Вып.] 17. – С. 87–92.

1974

10. Влияние замачивания на уплотнение отвальных грунтов / А. П. Завальный, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Закрепление и уплотнение грунтов в строительстве : материалы VIII всесоюз. совещания, Киев, 1974 г. – Киев : [б. и.], 1974. – С. 289–291.

11. Исследование осадок в основаниях ограждающих дамб хвостохранилища на отвальных грунтах Алексеевского карьера Орджоникидзевского ГОКа радиоиндикаторным методом / Г. И. Везеров, В. И. Головченко, И. Е. Саратов и др. // Радиоизотопные методы контроля качества земляных работ и сооружений и результаты их внедрения в строительное производство : сб. ст. – Ворошиловград : [б. и.], 1974. – *

1975

12. Использование намытых хвостов обогащения марганцевых руд в качестве основания при наращивании дамбы / С. С. Камышник, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Водоснабжение, канализация, гидротехнические сооружения : республик. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : [б. и.], 1975. – Вып. XVIII. – С. 78–85.

13. Исследование строительных свойств хвостов горнообогатительных предприятий специальными полевыми методами / В. Х. Мавродин, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов и др. // Возведение, эксплуатация и исследование хвостохранилищ обогатительных фабрик металлургической промышленности : тр. лабор. земляных сооруж. : сб. ст. – М. : [б. и.], 1975. – С. 110–120. – Список лит. : с. 120.

14. Рекомендации по проектированию хвостовых хозяйств предприятий металлургической промышленности / [сост.: И. С. Фёдоров, И. В. Фёдоров, И. Е. Саратов и др.] ; Всесоюзное НИИ водоснабжения, канализации, гидротехнических сооружений и инженерной гидрогеологии Госстроя СССР. – М. : Стройиздат, 1975. – 176 с.

1976

15. Использование отвалов карьеров для строительства хвостохранилищ ГОКов с целью сохранения сельхозугодий / И. Е. Саратов и др. // Рациональное использование природных ресурсов Приднепровья и охрана окружающей среды : сб. ст. – Днепропетровск : [б. и.], 1976. – *

16. Опыт строительства дамбы второй очереди хвостохранилища на водонасыщенном пляже из хвостов обогащения марганца / С. С. Камышник, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Методы искусственных грунтов для строительства : сб. ст. – Киев : [б. и.], 1976. – *

1977

17. Использование внутренних отвалов действующего карьера для размещения хвостохранилища / И. Е. Саратов и др. // Проектирование водоснабжения и канализаций : реферат. инф. – М. : [б. и.], 1977. – Вып. 7. – *

18. К гидравлическим расчётам пульповодов чёрной металлургии / Е. Д. Брыгинец, И. Е. Саратов // Проектирование водоснабжения и канализации : реферат. инф. – М. : [б. и.], 1977. – Вып. 5 (III). – *

19. Методические рекомендации по применению радиоизотопных методов для контроля осадок земляных сооружений : (основ. положений) / НИИ строит. пр-ва Госстроя УССР ; сост.: И. Е. Саратов и др. – Киев : [б. и.], 1977. – 42 с.

20. Радиоизотопный метод контроля осадки оснований / А. П. Завальный, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов и др. // Основание, фундаменты и механика грунтов. – 1977. – № 4. – С. 21–23.

1978

21. Изучение шлаков сталеплавильного производства как материала для возведения страдающих дамб шламонакопителей / И. Е. Саратов и др. // Труды института ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1978. – Вып. 72 : Научные исследования в области гидротехнических сооружений систем водного хозяйства промышленности. – С. 52–53.

22. О бессточной системе водного хозяйства Запорожского левобережного промышленного узла / Т. А. Казарова, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов и др. // Водоснабжение и санитарная техника. – 1978. – № 9. – С. 5–8.

23. О возможности использования сточных вод Запорожского промузла / С. П. Сукач, И. Е. Саратов, Т. А. Казарова и др. // Труды института ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1978. – Вып. 71 : Научные исследования в области физико-химической очистки промышленных сточных вод. – С. 49–51.

24. О закономерности отложения хвостов обогащения марганцевых руд в накопителе / И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов, В. Х. Мавродин и др. // Труды ВНИИ ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1978. – Вып. 72 : Научные исследования в области гидротехнических сооружений систем водного хозяйства промышленности. – С. 29–31.

25. О транспортировании хвостов обогащения железных руд / И. Е. Саратов и др. // Проектирование промышленного транспорта : реферат. инф. – [Б. м. : б. и.], 1978. – Вып. 3 (77). – *

26. Строительство хвостохранилища на мощной толще насыпных грунтов / И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов, Г. Л. Серeda // Гидротехническое строительство. – 1978. – № 12. – С. 39–40.

1979

27. Компрессионные свойства хвостов обогащения железорудных ГОКов Кривбасса / И. Е. Саратов и др. // Комплексное использование руд чёрных металлов : темат. сб. – [Свердловск : б. и.], 1979. – № 4. – *

28. Мартеновские шлаки используются в промышленных гидротехнических сооружениях / В. Бабушкин, И. Саратов, Л. Свиренко и др. // Промышленное строительство и инженерные сооружения. – 1979. – № 3. – С. 33–34.

29. О возможности использования сталеплавильных шлаков в сооружениях промгидротехники / И. Е. Саратов и др. // Проблема охраны природы от отходов производств металлургической промышленности : тез. докл. респ. конф. – Днепропетровск : [б. и.], 1979. – *

1980

30. Радиоизотопный метод контроля осадки плотин / И. Е. Саратов и др. // Материалы конференций и совещаний по гидротехнике. – Л. : [б. и.], 1980. – *

31. Радиометрические натурные исследования плотности укладки водонасыщенных отложений грунтов / И. Е. Саратов и др. // Материалы конференций и совещаний по гидротехнике. – Л. : [б. и.], 1980. – *

1981

32. Опыт центрального замыва равнинных хвостохранилищ / И. Е. Саратов, В. И. Ремизов, С. А. Тохтамыш // Исследования плотин из грунтовых материалов : сб. тр. / ВНИИ ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1981. – *

33. Отложения хвостов обогащения марганца в хвостохранилищах / И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов, С. С. Камышник и др. // Горный журнал. – 1981. – № 12. – С. 50–51. – Лит. : с. 57.

1982

34. Новые решения в компоновке гидросооружений при складировании отходов промпредприятий / И. Е. Саратов, И. К. Лавриненко, В. И. Виленский // Тезисы докладов четвертого научно-технического совещания Гидропроекта. – М. : [б. и.], 1982. – *

35. Расчёт ёмкости буферных прудов в системах удаления хвостов обогащения руды / И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов, Е. Д. Брыгинец и др. // Исследования хвостохранилищ и накопителей прумстоков : сб. науч. тр. / ВНИИ ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1982. – С. 47–56.

1983

36. Конусный метод складирования хвостов обогащения / А. И. Бондаренко, В. И. Ремизов, И. Е. Саратов // Складирование отходов обогащения горнорудных предприятий и охрана окружающей среды : тез. докл. всесоюз. науч.-техн. конф., Севастополь (АР Крым), 10–12 октября 1983 г. – М. : [б. и.], 1983. – С. 79–80.

37. Натурные исследования дамбы из шлаков в акватории моря / И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко, И. В. Цыганкова // Строительство водопроводных сооружений из грунтовых материалов : тр. ин-та ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1983. – *

38. О строительстве намывных дамб распластанного профиля / И. Е. Саратов, Н. С. Смирнов // Складирование отходов обогащения горнорудных предприятий и охрана окружающей среды : тез. докл. всесоюз. науч.-техн. конф., Севастополь (АР Крым), 10–12 октября 1983 г. – М. : [б. и.], 1983. – С. 81–83.

39. Опыт использования хвостов обогащения марганцевой руды для наращивания дамбы хвостохранилища / И. Е. Саратов, С. С. Камышник, Р. И. Курбатов // Складирование отходов обогащения горнорудных предприятий и охрана окружающей среды : тез. докл. всесоюз. науч.-техн. конф., Севастополь (АР Крым), 10–12 октября 1983 г. – М. : [б. и.], 1983. – С. 87–89.

40. Способ намыва подводного основания гидросооружения / И. Е. Саратов и др. // Складирование отходов обогащения горнорудных предприятий и охрана окружающей среды : тез. докл. всесоюз. науч.-техн. конф., Севастополь (АР Крым), 10–12 октября 1983 г. – М. : [б. и.], 1983. – С. 90–92.

1984

41. Метод временной перегрузки основания при строительстве земляных сооружений на насыпных грунтах / И. Е. Саратов // Складирование отходов обогащения полезных ископаемых : тр. ин-та ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1984. – С. 41–46.

42. Новая технология подводного намыва разделительных дамб / А. И. Бондаренко, И. Е. Саратов // Дноуглубительные работы и проблемы охраны рыбных запасов и окружающей среды рыбохозяйственных водоёмов : сб. ст. – Астрахань : [б. и.], 1984. – *

43. Эффективный способ складирования хвостов на заключительном этапе эксплуатации хвостохранилищ / И. Е. Саратов, В. И. Ремизов, А. И. Бондаренко // Совершенствование техники и технологии складирования отходов в условиях комплексного использования недр : сб. науч. тр. – Л. : [б. и.], 1984. – С. 104–109.

1986

44. Определение коэффициента фильтрации хвостов обогащения марганцевой руды / С. С. Камышник, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Горный журнал. – 1986. – № 10. – С. 41–44.

45. Рекомендации по проектированию и строительству шламо-накопителей и хвостохранилищ металлургической промышленности / Труды ВНИИ ВодГЕО ; сост.: И. Е. Саратов и др. – М. : Стройиздат, 1986. – 128 с.

46. Строительство высотной намывной плотины на комбинате «Чиатурмарганец» / И. Е. Саратов, Л. Г. Логвинова // Строительство ГЭС в высокогорных условиях : материалы всесоюз. конф. молодых спец. : Цхалтубо (Грузия), 1986 г. – Цхалтубо (Грузия) : [б. и.], 1986. – С. 38.

1987

47. Строительство плотин на слабом основании с верхним слоем из прочных грунтов / И. Е. Саратов, Н. С. Смирнов, Р. И. Курбатов // Конструкции грунтовых плотин и методы их возведения : сб. науч. тр. / ВНИИ ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1987. – С. 47–49.

1988

48. Исследование шлаков комбината «Азовсталь» как материала для строительства причальных сооружений / О. Н. Гаврилова, Л. П. Свиренко, И. Е. Саратов // Шлаки чёрной металлургии : тр. УралНИИЧМ. – Свердловск : [б. и.], 1988. – *

49. Намыв высотной плотины сепарированными хвостами обогащения / И. Е. Саратов, И. Е. Бакши, С. С. Камышник // Прикладные исследования гидравлического складирования отходов минерального сырья : сб. науч. тр. – Л. : [б. и.], 1988. – С. 49–59.

50. Об изменении во времени плотности укладки намытых хвостов обогащения / С. С. Камышник, И. Е. Саратов // Горный журнал. – 1988. – № 3. – С. 37–39.

51. Опыт получения марганцевого концентрата с низким модулем методом микробиологического извлечения марганца / В. И. Ремизов, В. А. Юрченко, И. Е. Саратов // Новые технологические решения по обесфосфориванию марганцево-рудного сырья : тез. докл. всесоюз. семинара, Кривой Рог, 1988 г. – Кривой Рог : [б. и.], 1988. – *

52. Расчёт конусного хвостохранилища / И. Е. Саратов, В. И. Ремизов // Прикладные исследования гидравлического складирования отходов минерального сырья : сб. ст. – Л. : [б. и.], 1988. – С. 62–65. – Лит. : с. 65.

53. Результаты лабораторных испытаний концентрата, полученного методом микробиологического извлечения марганца / И. Е. Саратов и др. // Новые технологические решения по обесфосфориванию марганцево-рудного сырья : тез. докл. всесоюз. семинара, Кривой Рог, 1988 г. – Кривой Рог : [б. и.], 1988. – *

1989

54. Использование рыхлой и скальной вскрыши карьера для возведения дамб обвалования объединённого хвостохранилища ЮГОКа и НК ГОКа / И. Е. Бакши, В. С. Тюпа, И. Е. Саратов // Охрана недр и комплексное использование минерального сырья в железорудной промышленности : тез. докл. всесоюз. семинара, Москва, 1989 г. – М. : [б. и.], 1989. – *

55. Использование хвостов обогащения марганцевой руды для намыва плотины / С. С. Камышник, И. Е. Саратов // Охрана недр и комплексное использование минерального сырья в железорудной промышленности : тез. докл. всесоюз. семинара, Москва, 1989 г. – М. : [б. и.], 1989. – *

56. Исследования намыва хвостохранилищ сгущённой пульпой / В. И. Ремизов, И. Е. Саратов // Охрана недр и комплексное использование минерального сырья в железорудной промышленности : тез. докл. всесоюз. семинара, Москва, 1989 г. – М. : [б. и.], 1989. – *

57. Новое направление в использовании техногенных отложений марганцево-рудной промышленности / В. И. Ремизов, И. Е. Саратов, В. А. Юрченко // Охрана недр и комплексное использование минерального сырья в железорудной промышленности : тез. докл. всесоюз. семинара, Москва, 1989 г. – М. : [б. и.], 1989. – *

58. Природоохранные аспекты использования металлургических шлаков в гидротехническом строительстве / И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко, Л. В. Лапчинская // Малоотходные технологические процессы и сокращение промышленных выбросов в металлургической промышленности : тез. докл. респ. науч.-техн. конф., Запорожье, 27–29 сентября 1989 г. – Запорожье : [б. и.], 1989. – С. 146.

59. Хвостохранилище для совместного складирования отходов добычи и обогащения руды / И. Е. Бакши, И. К. Лавриненко, И. Е. Саратов // Исследования в области промышленной гидротехники / Труды института ВодГЕО. – М. : [б. и.], 1989. – *

60. Хвостохранилище для совместного складирования отходов, образующихся при добыче и обогащении руды / И. К. Лавриненко, И. Е. Бакши, И. Е. Саратов и др. // Охрана недр и комплексное использование минерального сырья в железорудной промышленности : тез. докл. всесоюз. семинара, Москва, 1989 г. – М. : [б. и.], 1989. – *

61. Identification of filtration characteristics of thick heterogeneous filled-up grounds / I. K. Lavrinenko, I. E. Saratov ; Kharkov Branch of the Vodo institute. – Moscow (USSR) : [s. l.], [1989?]. – 6 p.

62. Construction of tailing ponds on thick series of filled-up grounds / I. K. Lavrinenko, I. E. Saratov ; Kharkov Branch of VNIIVodgeo. – Moscow (USSR) : [s. l.], [1989?]. – 6 p.

1991

63. Влияние дампинга отходов металлургического производства на водную экосистему озера Лиепаяс / Л. В. Лапчинская, И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко // Гидромеханизированные работы и дампинг : материалы всесоюз. конф., Ростов-на-Дону, 1991 г. – Ростов н/Д. : [б. и.], 1991. – *

64. Организация экологического практикума для студентов специальности «Инженерная экология городов» / Ю. Л. Коваленко, И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко // Актуальные вопросы обучения и воспитания студентов : тез. докл. межвуз. науч.-метод. конф., Харьков, 1991 г. – Харьков : [б. и.], 1991. – *

65. Хвостохранилище / Л. В. Лапчинская, И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко // Проблемы экологии и ресурсосбережения : тез. докл. науч.-техн. конф., Черновцы, 1991 г. – Черновцы : [б. и.], 1991. – *

1992

66. К вопросу о совершенствовании структуры экологического образования в ВУЗах Украины / И. Е. Саратов, Ф. В. Стольберг // XXVI научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковского института инженеров городского хозяйства : прогр. и аннот. докл. – Харьков : ХИИГХ, 1992. – *

67. Учебная практика студентов-экологов / Ю. Л. Коваленко, И. Е. Саратов, Л. П. Свиренко // XXVI научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковского института инженеров городского хозяйства : прогр. и аннот. докл. – Харьков : ХИИГХ, 1992. – *

1995

68. Защита природного комплекса Саржин Яр / И. Е. Саратов // Экологические проблемы Харьковской области : материалы обл. конф., Харьков, 1995 г. – Харьков : [б. и.], 1995. – *

69. Подготовка специалистов-урбоэкологов в ХИИГХ / И. Е. Саратов, Ф. В. Стольберг // Экологические проблемы Харьковской области : тез. докл. обл. конф., Харьков, 1995 г. – Харьков : [б. и.], 1995. – *

70. Содержание химических элементов в придорожных экологических системах г. Харькова / А. Л. Шаповалов, Л. В. Лапчинская, И. Е. Саратов // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. / Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Киев : Техніка, 1995. – Вып. 4. – С. 33–34.

1997

71. Использование воды самоизливающихся родников для питьевого водоснабжения г. Харькова в период чрезвычайных техногенных катастроф / И. Е. Саратов, Т. В. Дмитренко // Основні напрями забезпечення безпеки населення та стійкості функціонування господарства України при загрозі виникнення природних та техногенних катастроф : матеріали наук.-техн. конф., Київ, 10–12 грудня 1996 р. – Київ : [б. в.], 1997. – Ч. 2. – С. 52–54.

72. Поверхностные самоизливающиеся источники г. Харькова / Т. В. Дмитренко, И. Е. Саратов // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура» : наук. доп. та повідомл. – Київ ; Харків : [б. в.], 1997. – Ч. 2. – С. 328–329.

73. Угроза техногенной катастрофы в зоне питьевого источника «Харьковская № 1» / И. Е. Саратов, Т. В. Дмитренко // Проблема техно-природных аварий і катастроф у зв'язку з розвитком небезпечних геологічних процесів: прогноз, керований контроль, моніторинг, інженерний захист процесонебезпечних територій : матеріали наук.-тех. конф., Київ, 28–30 жовтня 1997 р. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 72–74.

2000

74. Анализ современных проблем в сфере обращения с ТБО / И. Е. Саратов, И. В. Ютин // Інтегровані технології та енергозбереження. – 2000. – № 1. – С. 115–118.

75. Защита водных объектов от загрязнения поверхностным стоком с территорий полигонов ТБО / В. Н. Ладыженский, И. Е. Саратов // Сотрудничество для решения проблемы отходов : тез. докл. междунар. конф., Харьков, 5–6 февраля 2004 г. – Харьков : [б. и.], 2004. – С. 59–61.

1.1.1 Харківські ріки та водойми

76. Захоплююча подорож ... : [річки Харків, Лопань, Уди] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1973. – 4 липня. – Водоймища міста.

77. Про річку Нетеча / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1973. – 17 липня. – Водоймища міста.

78. Скільки у Харкові річок / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1973. – 3 липня. – Водоймища Харкова.

79. Багата притоками Лопань / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 4 червня. – Водоймища міста.

80. Верещаківський струмок : [джерело «Павлова дача»] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 16 травня. – Водоймища міста.

81. Долина Ржавчика / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 13 серпня. – Водоймища міста.

82. Є й на Салтівці річки : [притоки та струмки річки Харків] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 17 квітня. – Водоймища міста.

83. Лісові струмки : [притоки р. Уди – Куряж і Золотий Яр] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 3 липня. – Водоймища міста.

84. Мінеральні джерела / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 16 червня. – Водоймища міста.

85. Притоки Лопані : [Дуброваха, Лозовеньки] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 16 травня. – Водоймища міста.

86. Притоки річки Харків : [Очеретянка, Немишля] / І. Ю. Саратов // Соціалістична Харківщина. – 1974. – 25 квітня. – Водоймища міста.

87. Річка Мерефа / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 28 серпня. – Водоймища міста.

88. Річка Мжа / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 25 вересня. – Водоймища міста.

89. Струмки заводської околиці : [річки Мокра, Жихар, Студенок] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1974. – 10 липня. – Водоймища міста.

90. Головна річка Харкова : [Харків] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1975. – 7 січня. – Водоймища міста.

91. З історії харківських річок / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1975. – 8 квітня. – Водоймища міста.

92. Звідки взято назви [харківських рік] / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1975. – 4 липня. – Водоймища міста.

93. Про що свідчать назви річок / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1975. – 24 червня. – Водоймища міста.

94. Слово про Сіверський Донець / І. Ю. Саратов // Вечірній Харків. – 1975. – 15 травня. – Водоймища міста.

95. Донець – Сіверський чи Північний? : [про походження назви річки Сіверський Донець] / І. Ю. Саратов // Радянське життя. – 1980. – 12 листопада.

96. Що ми знаємо про харківські річки? / І. Ю. Саратов // Прапор. – 1990. – № 11. – С. 126–132. – (Природа. Людина. Суспільство).

97. Экологические аспекты эксплуатации малых рек города Харькова / И. Е. Саратов // Харьков – XXI век : тез. докл. город. конф. по вопр. перспектив разв. г. Харькова. – Харьков : [б. и.], 1993. – *

98. Рассказ о Северском Донце / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2007. – № 1. – С. 6, 57–61.

1.1.2 Винахідницька діяльність

99. Противофильтрационный экран : а. с. 310972 СССР, МПК Е 02 В 3/16 / Цейтлин А. С., Недрига В. П., Саратов И. Е. и др ; заявители: ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО» и др. – № 1354214/29-14 ; заявл. 04.08.69 ; опубл. 09.08.71, Бюл. № 24. – 2 с.

100. Способ возведения каменно-земляной плотины : а. с. 742525 СССР, МПК² Е 02 В 1/00 / Лавриненко И. К., Саратов И. Е. и др. ; Харьков. отд. вод. хоз-ва промпредпр. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 2351635/29-15 ; заявл. 26.04.76 ; опубл. 25.06.80, Бюл. № 23. – 2 с.

101. Устройство для ввода элементов в стенку скважины : а. с. (11) 809974 СССР, МПК³ G 01 V 5/04 / Теплицкий А. Х., Земляк А. Е., Саратов И. Е. ; Ворошилов. фил. НИИ строит. пр-ва Госстроя УССР. – 2802882/18-25 ; заявл. 26.04.79 (21) ; опубл. 07.02.82, Бюл. № 5. – 2 с.

102. Устройство для определения местоположения радиоизотопных реперов в грунте : а. с. (11) 1000982 СССР, МПК³ G 01 V 5/04 / Теплицкий А. Х., Осмачкин Б. П., Саратов И. Е., Смирнов Н. С. ; Ворошилов. фил. НИИИ строит. пр-ва, Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. – № 3326960 ; заявл. 31.07.81 ; опубл. 28.02.83, Бюл. № 8. – 2 с.

103. Способ мокрого складирования хвостов обогащения : а. с. SU 1052614 А, МПК³ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е. и др. ; Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол., Гос. проект. ин-т «Укрводоканалпроект». – № 3309912/29-15 ; заявл. 05.06.81 ; опубл. 07.11.83, Бюл. № 41. – 3 с.

104. Габион : а. с. SU 1141143 А, МПК⁴ Е 02 В 3/12 / Саратов И. Е., Свиренко Л. П., Шеренков И. А. ; Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 3641942/29-15 ; заявл. 14.09.83 ; опубл. 23.02.85, Бюл. № 7. – 2 с.

105. Сооружение для складирования отходов обогащения руд : а. с. SU 1254096 А 2, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Лавриненко И. К., Федько Л. А., Саратов И. Е. и др. ; Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. – № 3866237/29-15 ; заявл. 11.03.85 ; опубл. 30.08.86, Бюл. № 32. – 2 с.

106. Способ возведения подводного основания гидротехнического сооружения : а. с. SU 1147817 А, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е. и др. ; Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 3547368/29-15 ; заявл. 27.01.83 ; опубл. 30.03.85, Бюл. № 12. – 3 с.

107. Способ возведения намывных сооружений : а. с. SU 1177410 А, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Пантелеев В. Г., Ларина Э. А., Саратов И. Е. ; ВНИИ гидротехн. им. Б. Е. Веденеева. – № 3687109/29-15 ; заявл. 06.01.84 ; опубл. 07.09.85, Бюл. № 33. – 4 с.

108. Устройство для контроля за состоянием грунтовой плотины : а. с. SU 1312135 А 1, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Теплицкий А. Х., Чердакли И. А., Саратов И. Е. ; Ворошиловград. фил. НИИ строит. пр-ва, Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 3920331/30-15 ; заявл. 01.07.85 ; опубл. 23.05.87, Бюл. № 19. – 5 с.

109. Способ возведения сооружений из грунтов, содержащих пирогенные породы : а. с. SU 1375718 А 1, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е., Розанов Н. Н. ; Харьков. отд. водн. хоз-ва пром. предпр. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 4133291/29-15 ; заявл. 20.08.86 ; опубл. 23.02.88, Бюл. № 7. – 2 с.

110. Способ возведения земляного сооружения на слабом основании : а. с. SU 1392185 А 1, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е., Смирнов Н. С., Лавриненко И. К. ; Отд. водн. хоз-ва предпр. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 3923196/29-15 ; заявл. 04.07.85 ; опубл. 30.04.88, Бюл. № 16. – 3 с.

111. Способ возведения земляного сооружения на слабом основании : а. с. SU 1477821 А 1, МПК⁴ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е. и др. ; Харьков. отд. ВНИИ водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол., ВНИИ гидротехн. им. Б. Е. Веденеева. – № 4208461/29-15 ; заявл. 16.03.87 ; опубл. 07.05.89, Бюл. № 17. – 3 с. : ил.

112. Хвостохранилище : а. с. SU 1650860 А 1, МПК⁵ Е 02 В 7/06 / Саратов И. Е., Бакши И. Е., Брыгинец Е. Д. ; Всесоюз. комплекс науч.-иссл. и конструктор.-технол. ин-т водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. – № 4658324/15 ; заявл. 06.03.89 ; опубл. 23.05.91, Бюл. № 19. – С. 1.

113. Способ возведения ограждающих сооружений : а. с. (19) SU 1781368 А 1, МПК⁵ Е 02 В 7/06 / Ремизов В. И., Саратов И. Е., Свиренко Л. П. ; Харьков. отд. ВКНИИ и конструктор.-технол. ин-та водоснабж., канализ., гидротехн. сооруж. и инж. гидрогеол. «ВодГЕО». – № 4900748/15 ; заявл. 09.01.91 ; опубл. 15.12.92, Бюл. № 46. – 2 с.

1.1.3 Навчальні посібники та методичні матеріали

114. Методические указания для проведения учебной практики по курсу «Введение в специальность» : для студ. I курса спец. «Инженерная экология городов» / Харьков. ин-т инж. гор. хоз-ва ; сост.: Ю. Л. Коваленко, И. Е. Саратов. – Харьков : ХИИГХ, 1992. – 15 с.

115. Конспект лекций по курсу «Гидрология и гидротехнические сооружения» : для II–III курсов днев. формы обуч. / Харьков. ин-т инж. гор. хоз-ва. – Харьков : ХИИГХ, 1993. – Р. 1 : Классификация водных объектов. – 39 с.

116. Методические указания по дипломной работе «Экологическая оценка воздействия Н-объекта на М-регион города» / Харьков. ин-т инж. гор. хоз-ва ; сост.: А. Г. Гавриленко, А. М. Грушевская, И. Е. Саратов и др. – Харьков : ХИИГХ, 1993. – 15 с.

117. Планетарные экологические явления в атмосфере : [учеб. пособие] : в 3 ч. / И. Е. Саратов ; Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 1998. – Ч. 1 : Парниковый эффект. – 102 с. : ил. – Библиогр. : С. 100–101 (16 назв.).

118. Планетарные экологические явления в атмосфере : [учеб. пособие] : в 3 ч. / И. Е. Саратов ; Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 1998. – Ч. 2 : Кислотные дожди. – 1998. – 73 с. : ил. – Библиогр. : с. 91 (9 назв.).

119. Планетарные экологические явления в атмосфере : [учеб. пособие] : в 3 ч. / И. Е. Саратов ; Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 1998. – Ч. 3 : Атмосферный озон, смоги и озонные «дыры». – 1998. – 108 с. – Библиогр. : с. 104–105. (23 назв.).

120. Экология города : учебник / авт. коллектив: Г. А. Белявский, Ю. И. Вергелес, И. Е. Саратов и др. ; под общ. ред. Ф. В. Стольберга. – Киев : Либра, 2000. – 464 с.

121. Рекомендації для виконання курсової роботи «Планетарні екологічні явища в атмосфері» / І. Ю. Саратов ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2003. – 10 с.

122. Полимерные отходы в коммунальном хозяйстве города : учеб. пособие / авт. коллектив: И. Е. Саратов, И. В. Коринько, В. А. Юрченко и др. – Харьков : ХНАГХ, 2004. – 375 с.

123. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу «Метеорологія і кліматологія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 8 с.

124. Методичні вказівки до виконання РГР «Визначення батиграфічних характеристик водосховища і побудова основних розрахункових горизонтів» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 12 с.

125. Методичні вказівки до виконання РГР з курсу «Метеорологія і кліматологія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 15 с.

126. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Гідрологія та гідрометрія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 12 с.

127. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з курсу «Метеорологія і кліматологія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 10 с.

128. Методичні вказівки з організації самостійної роботи з «Гідрології» та «Гідрології і гідрометрії» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 12 с.

129. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи «Визначення батиграфічних характеристик водосховища і побудова основних розрахункових горизонтів» з дисципліни «Гідрологія та гідрометрія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад.: І. Ю. Саратов, А. В. Іващенко. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 20 с.

130. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Загальна гідрологія і гідротехнічні споруди» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 15 с.

131. Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Гідрологія» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 7 с.

132. Методичні вказівки до виконання РГР з дисципліни «Гідрологія», «Визначення батиграфічних характеристик водосховища і побудова основних розрахункових горизонтів» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад.: І. Ю. Саратов, А. В. Іващенко. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 20 с.

133. Методичні вказівки до виконання РГР з курсу «Загальна гідрологія і гідротехнічні споруди» / Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. І. Ю. Саратов. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 20 с.

1.2. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З КРАЄЗНАВСТВА

1.2.1. Топоніміка

134. О поле, поле ... : [О происхождении названия Харькова] / И. Е. Саратов // Техника молодёжи. – 1977. – № 8. – С. 56–58.

135. О поле, поле ... : [версии о происхождении названия г. Харьков] / И. Е. Саратов // Тайны веков : сб. – М. : [б. и.], 1977. – С. 317–327.

136. Звідки, Харкове, ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов // Прапор. – 1979. – № 8. – С. 110–112.

137. Звідки, Харкове, ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов. – Прага : [б. в.], 1982. – *. – Чеськ. мовою.

138. Звідки, Харкове, ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов. – Софія : [б. в.], 1982. – *. – Болгар. мовою.

139. Особенности харьковской топонимики, отражающие рельеф города / И. Е. Саратов // Историчне краєзнавство і культура : наук. доп. та повідомл. VIII всеукр. наук. конф., Київ–Харків, 1997 р. – Київ ; Харків : [б. в.], 1997. – Ч. 2. – С. 327–328.

140. Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов // Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 2002. – 202 с., [5] л. схем : ил. – Библиогр. в подстроч. примеч.

141. Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов // Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 2003. – 247 с., [4] отд. л. схем : ил. – Библиогр. в подстроч. примеч.

142. Харкове, звідки ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2005. – 271 с. : іл.

143. Харкове, звідки ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2005. – 246 с.

144. Харкове, звідки ім'я твоє?.. : [гіпотеза автора] / І. Ю. Саратов // Новий колегіум. – 2006. – № 3. – С. 54–66 ; 2006. – № 4. – С. 57–69.

145. Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов. – Харьков : [б. и.], 2009. – 255 с. – Библиогр. в подстроч. примеч.

Див. також № 92, 93, 95.

1.2.2 Геральдика

146. Герб Харкова / В. П. Зайцев, І. Ю. Саратов // Український історичний журнал. – 1980. – № 11. – С. 96–101. – Бібліогр. в підрядк. прим.

147. Герби нашего міста [Харкова] / В. П. Зайцев, І. Ю. Саратов // Прапор. – 1981. – № 8. – С. 119–122.

148. До питання про перший герб міста Харкова / І. Ю. Саратов // Тези Всеукраїнської краєзнавчої конференції, присвяченої 70-річчю українського комітету краєзнавства, Харків, 28–29 червня 1995 р. – Харків : [б. в.], 1995. – С. 51–52.

149. З історії харківських гербів / І. Ю. Саратов // Березіль. – 1999. – № 1–2. – С. 4–28 : мал.

150. История харьковских гербов / И. Е. Саратов ; авт. предисл. М. Пилипчук ; Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 2000. – 282 с. – Часть текста на укр. яз. – Библиогр. : с. 279–281.

151. Історія харківських гербів : [навч. посібник для вищ. навч. закл. осв.] / І. Ю. Саратов ; Харків. держ. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХДАМГ, 2000. – 277 с. : іл. – Бібліогр. : с. 273–275 (30 назв).

152. Истоки Украинской геральдики / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2007. – № 10. – С. 18–27.

153. Первый герб г. Харькова / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2008. – № 1. – С. 68–73.

154. Гербы Харькова времён Российской империи / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2008. – № 6. – С. 59–64.

155. Гербы г. Харькова в XX столетии / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2008. – № 9. – С. 58–61.

156. Гербы в период Украинской революции / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2008. – № 12. – С. 77–80 ; 2009. – № 1. – С. 83. – (ил. прил.).

157. Гербы в период Украинской революции : рассказ второй о печати гетмана Павла Скоропадского / И. Е. Саратов // Наука и техника. – 2009. – № 9. – С. 20–23.

158. Рассказывает Чугуевский герб / И. Е. Саратов // Техника молодёжи. – 2009. – № 11. – С. 28–33.

159. История харьковских гербов / И. Е. Саратов. – Харьков : Майдан, 2010. – 328 с. : фото.

1.2.3 Інші дослідження

160. Встречи краеведов : [о заседании клуба «Краевед», посвящённом связям А. А. Блока с Харьковом в ХГНБ им. В. Г. Короленко] / И. Е. Саратов // Красное знамя. – 1980. – 3 февраля.

161. Народ – Кобзарю : [об архитектурно-мемориальном сооружении Каневского музея-заповедника Т. Г. Шевченко] / И. Е. Саратов // Правда Украины. – 1981. – 14 января.

162. Древние сторожа степных границ [о древнем оборонном сооружении Змиёвы валы] / И. Е. Саратов // Тайны веков : сб. ст. – М. : [б. и.], 1980. – С. 113–127.

163. Муравский шлях через «Дикое поле» / И. Е. Саратов // Памятники Отечества. – 1980. – № 2. – С. 30–35.

164. Сказання про Сіверський Донець / І. Ю. Саратов // Прапор. – 1980. – № 9. – С. 112–114.

165. Где текла река Сальница : очерк / И. Е. Саратов // Распространение печати. – 1981. – № 1. – С. 45–47.

166. Кто построил эти валы : [о древних оборонных сооружениях на Харьковщине] / И. Е. Саратов // Техника молодёжи. – 1981. – № 8. – С. 58–62.

167. Прадавні вартіві рідної землі : літ. та істор. джерела «Змієвих валів» / І. Ю. Саратов // Прапор. – 1981. – № 11. – С. 116–119.

168. Где текла древняя Сальница? : [исследование, посвящённое «Слову о полку Игореве»] / И. Е. Саратов // Вокруг света. – 1985. – № 9. – С. 24–25.

169. Следы наших предков : [к 800-летию «Слова о полку Игореве»] / И. Е. Саратов // Памятники Отечества. – 1985. – № 2. – С. 33–43.

170. Строки каменной Летописи : [о зарождении христианства в Древней Руси] / И. Е. Саратов // Памятники Отечества : альманах. – 1988. – № 1. – С. 63–78.

171. Иван Дмитриевич Сірко – перший харківський полковник / І. Ю. Саратов // Березіль. – 1993. – № 5–6. – С. 150–186. – Прим. авт.

172. Что имеем, не храним... / И. Е. Саратов // Вечерний Харьков. – 1995. – 23 февраля. – Рец. на кн. : Кроль Ю. Я. Московский район, г. Харьков : история и современность / Ю. Я. Кроль, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко и др. – Харьков : Прапор, 1994. – 192 с.

173. Архів клубу «Краєзнавець» – джерело інформації для нового покоління дослідників / І. Ю. Саратов // Скарбниця національної культури : тези доп. наук.-практ. конф. з музеєзнавства, присвяч. 40-річчю Пархомів. істор.-худож. музею, жовтень 1995 р. – Харків ; Пархомівка : [б. в.], 1995. – С. 37–38.

174. Харківський осадчий Іван Каркач / І. Ю. Саратов // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 66–68.

175. Іван Сірко [харківський полковник] / І. Ю. Саратов. – Харків : АкТА, 1998. – 106 с. : іл. – (Харків. біогр. слов. Персоналії). – Частина тексту англ. мовою.

176. Вітаємо : [80 років вченому-енергетику, краєзнавцю М. О. Коржу] // Панорама. – 1999. – 29 мая. – С. 6. – Підписи : І. Ю. Саратов, В. С. Бойко, С. М. Куделко та ін.

177. Где текла река Сальница / И. Е. Саратов // «Слово о полку Игоревім» : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 31 травня 2000 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків : [б. в.], 2000. – С. 53–63.

178. Следы ранних христиан нашего края / И. Е. Саратов // Віра і Розум. – 2000. – № 1. – С. 137–151 : фото. – Літ. : с. 151 ; 2001. – № 2. – С. 191–197.

179. Предтеча строительства Николаевского храма в Харькове / И. Е. Саратов // Культурна спадщина Слобожанщини: історія та краєзнавство : зб. наук.-попул. ст. – Харків : [б. в.], 2005. – Число 3. – С. 110–116.

180. Харківський полковник Іван Дмитрович Сірко : іст.-публіц. нарис / І. Ю. Саратов. – Харків : Майдан, 2008. – 100 с. – (Проза Слобожанщини). – Текст парал. : укр., рос. мовами.

Див. також №№ 76–98.

1.3 ПРАЦІ, ВИДАНІ ЗА РЕДАКЦІЄЮ І. Ю. САРАТОВА

181. Посохов С. И. Губернаторы и генерал-губернаторы / С. И. Посохов, А. Н. Ярмыш. – Харьков : АкТА, 1996. – 213 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: А. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

182. Посохов С. И. Губернаторы и генерал-губернаторы / С. И. Посохов, А. Н. Ярмыш. – 2-е изд., испр. и доп. – Харьков : Ун-т внутр. дел, 1997. – 163 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: А. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

183. Астахова В. И. Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. словарь / В. И. Астахова, Е. В. Астахова, А. О. Гайков и др. – Харьков : Глобус, 1998. – 732 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: В. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

184. Ярмыш А. Н. Во главе города : руководители Харьковского городского самоуправления / А. Н. Ярмыш, А. Н. Головкин, Л. П. Добряева и др. – Харьков ; Основа : Ун-т внутр. дел, 1998. – 160 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: А. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

185. Владимир (Швец). Архипастыри Харьковской епархии / о. Владимир (Швец), С. М. Куделко, О. Г. Павлова. – Харьков : Бизнес-Информ, 1999. – 124 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: А. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

186. Зайцев Б. П. Попечители Харьковского учебного округа / Б. П. Зайцев, С. И. Посохов. – Харьков : Ун-т внутр. дел, 2000. – 124 с. – (Харьков. биограф. словарь / редкол. серии: А. Н. Ярмыш (глав. ред.), И. Е. Саратов и др.).

187. Маслійчук В. Л. Козацька старшина Харківського слобідського полку 1654–1706 рр. / В. Л. Маслійчук. – Харків : Ун-т внутр. справ, 1999. – 124 с. – (Харків. біограф. слов. / редкол. серії: О. Н. Ярмиш (голов. ред.), І. Ю. Саратов та ін.).

188. Керівники митних установ Слобожанщини: 1660–1870–1992–2000 / Держ. митна служба України. Східна регіон. митниця ; ред. рада: О. Н. Ярмиш, О. М. Головка, П. В. Пашко та ін. – Харків : Каравела, 2000. – 208 с. – (Сер. «Митна справа на Слобожанщині» / редкол. серії: О. Н. Ярмиш (голов. ред.), І. Ю. Саратов та ін.).

189. Слобожанське культурне надбання : зб. ст. молодих учених / Харків. нац. ун-т ім. В. М. Каразіна та ін. ; [голов. ред. І. Ю. Саратов]. – Харків : ХНУ, 2008. – Вип. 1. – 274 с.

190. Слобожанське культурне надбання : зб. ст. молодих учених / Харків. нац. ун-т ім. В. М. Каразіна та ін. ; [голов. ред. І. Ю. Саратов]. – Харків : ХНУ, 2009. – Вип. 2. – 363 с. : іл.

2 ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ І. Ю. САРАТОВА

2.1 БІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

191. Про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» [Саратову Івану Юхимовичу, деканові Харківської державної академії міського господарства] : Указ Президента України, Київ, 13 вересня 1995 р. // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 89.

192. Про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» [Саратову Івану Юхимовичу, деканові Харківської державної академії міського господарства] // II з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців : матеріали та док. з'їзду, Київ, 25 грудня 1996 р. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 155.

193. Поздравляем : [о присвоении звания «Заслуженный работник культуры Украины» группе учёных и специалистов Харьковщины, в т. ч. И. Е. Саратову] // Время. – 1995. – 19 сентября. – *

194. Васильева Н. С праздником, волшебники... : [вручение муниципальных творческих премий за 2000 г., в т. ч. И. Е. Саратову] / Н. Васильева // Слобода. – 2001. – 9 января. – *. – Фото.

195. Відомості про авторів // Віра і Розум. – 2000. – № 1. – С. 289–290. – Відомості про І. Ю. Саратова.

196. Відомості про авторів // Культурна спадщина Слобожанщини: історія та краєзнавство : зб. наук.-попул. ст. – Харків : [б. в.], 2005. – С. 182–183. – Короткі відомості про І. Ю. Саратова, як автора статті «Предтеча строительства Николаевского храма в Харькове».

197. Всеукраїнській спілці краєзнавців – 80 : [корот. довід.]. – Київ : [б. в.], [2005?]. – 36 с. – Короткі відомості про Харківську обласну організацію, членів її правління, у т. ч. І. Саратова.

198. Герасимова Г. Саратов Іван Юхимович (1930) : [голова Харків. обласної організації ВСК] / Г. Герасимова / Г. Герасимова // Краєзнавці України : сучас. дослідники рідного краю. – Київ ; Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2003. – Т. 1. – С. 198.

199. Гетьманець М. Ф. Саратов Іван Юхимович (7.10.1930, м. Харків) / М. Ф. Гетьманець / М. Ф. Гетьманець // Літературна Харківщина : довідник. – Харків : [б. в.], 2007. – С. 237.

200. Довідкові матеріали для делегатів та учасників IV з'їзду / Національна спілка краєзнавців України. – Київ : [б. в.], 2008. – 63 с. – С. 42, 49. – Відомості про Голову Харківської обласної організації НСКУ та члена правління НСКУ І. Ю. Саратова.

201. Іван Саратов : [коротка бібліографічна довідка] // Харківський полковник Іван Дмитрович Сірко : іст.-публ. нарис / І. Саратов. – Харків : [б. в.], 2008. – *. – На звороті обкл.

202. Краєведи – хто они? / В. О. Солов'єв, С. А. Бахтина, Л. И. Мачулин, Л. В. Раенко // Культурна спадщина Слобожанщини. Історія, археологія, краєзнавство. Культура і мистецтво : зб. наук.-попул. ст. / Харків. худож. музей. – Харків : Курсор, 2010. – Число 8. – С. 160–163. – Короткі відомості про І. Ю. Саратова, як краєзнавця м. Харкова.

203. Красіков М. Непатріархальний патріарх : [до 80-річчя голови Харківського відділення національної спілки краєзнавців Івана Юхимовича Саратова] / М. Красіков // Слобідський край. – 2010. – 7 жовтня. – С. 12.

204. Красіков М. Памяти настоящего харьковца Ивана Саратова / М. Красіков // Время. – [2012?]. – 28 февраля. – С. 8.

205. Молодая традиция города : [о вручении муниципальной премии 2000 г.] // Время. – 2000. – 23 декабря. – *. – Фото. – Серед відзначених Муніципальною премією І. Ю. Саратова.

206. Поярков Ю. [Саратов И. Е. : посвящение] / Ю. Поярков, В. Бурко // Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов. – Харьков : [б. и.], 2009. – *. – Перед тит. листом.

207. [Саратов Иван Ефимович] // Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов. – Харьков : [б. и.], 2009. – С. 3–6.

208. [Саратов Иван Юхимович : коротка довідка] // Слобожанське культурне надбання : зб. ст. молодих учених. – Харків : [б. в.], 2008. – Вип. 1. – С. 268.

209. Саратов Иван Юхимович // Харківська державна академія міського господарства / [редкол.: Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник]. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 171.

210. Саратов Іван Юхимович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / [керівник вид. проекту В. М. Бабаєв ; редкол.: Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін.]. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 195–196.

211. Саратов Іван Юхимович : [біогр. довідка] // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). – Харків : [б. в.], 2003. – Вип. 3. – С. 63.

212. Саратов Іван Юхимович (1930) – кандидат технічних наук, доцент, лауреат премії Ради Міністрів СРСР, Заслужений працівник культури України, голова Харківської обласної організації ВСК // Краєзнавці України : (сучас. дослідники рідного краю) : довідник. – Київ ; Кам'янець-Подільськ. : [б. в.], 2003. – Т. 1. – С. 198.

213. Сведения об авторах // Сотрудничество для решения проблемы отходов : тез. докл. конф. с междунар. участием, Харьков, 5–6 февраля 2004 г. – Харьков : [б. и.], 2004. – С. 266–290. – С. 284 : И. Е. Саратов.

2.2 НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

214. Барашков И. Валы Трояновы и Змиёвы / И. Барашков // Техника молодёжи. – 1981. – № 8. – С. 62–63. – Рецензия на ст.: Кто построил эти валы / И. Саратов // Техника молодёжи. – 1991. – № 8. – С. 58–62.

215. Зубов М. За живим ім'ям : [про книгу І. Ю. Саратова «Харьков, откуда имя твоё?...»] / М. Зубов // Слобідський край. – 2004. – 21 лютого. – *

216. Иванов В. След светоносных / В. Иванов // Техника молодёжи. – 1977. – № 8. – С. 58–59. – Науковий коментар кандидата історичних наук В. Іванова на роботу І. Саратова «О поле, поле ...».

217. [Інформація про дослідження харківського краєзнавця І. Ю. Саратова про І. Д. Сірка – першого харківського полковника] // Березіль. – 1993. – № 5–6. – С. 150.

218. Куделко С. М. До створення «Харківського біографічного словника» / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Треті Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю XII Археол. з'їзду, 18 квітня 1997 р. – Харків : [б. в.], 1998. – С. 32–34. – До складу серії «Харківський біографічний словник» увійшов кандидат технічних наук, доцент ХАМТ, голова Харківського відділення ВСК, заслужений працівник культури України І. Ю. Саратов.

219. Куделко С. М. О книге и её авторе / С. М. Куделко // Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов. – Харьков : [б. и.], 2009. – С. 3–6.

220. Куделко С. Про книгу та її автора [І. Саратова] / С. Куделко // Харкове, звідки ім'я твоє?.. / І. Ю. Саратов. – Харків : [б. в.], 2005. – С. 3–7.

221. Міжнародна наукова конференція «Слобожанські читання» у відновленні історичної пам'яті та збереженні культурного надбання. Кінець ХХ – початок ХХІ століть. – Харків : [б. в.], 2005. – 23 с. – Згадується краєзнавча діяльність І. Ю. Саратова.

222. Петров Н. Иван Сирко – казачий полковник : [презентація книги І. Саратова в Муниципальной галереї] / Н. Петров // *Время*. – 1998. – 29 августа.

223. Пилипчук М. Художній паспорт Харкова : [передмова до наукового дослідження І. Ю. Саратова «3 історії харківських гербів»] / М. Пилипчук // *Березіль*. – 1999. – № 1–2. – С. 3.

224. Русабров Е. Помни, Харьков, откуда имя твоё? : [інтерв'ю з автором книги «Харьков, откуда имя твоё?..» І. Е. Саратовим] / Е. Русабров // *Объективно-Но*. – 2004. – 29 января. – С. 9.

225. Тугай А. М. Гашение энергии за трубчатими перепадами с помощью данных порогов и направляющих стенок / А. М. Тугай // *Гидравлика и гидротехника* : республ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев, 1973. – [Вып.] 17. – С. 71–78. – Автор посилається на статтю І. Ю. Саратова «Гасители энергии на трубчатых водовыпусках» (*Гидравлика и мелиорация*, 1965, № 10).

226. Харкове, звідки ім'я твоє?.. [презентація однойменної книги І. Ю. Саратова в Харків. обл. б-ці для дітей] // *Слобідський край*. – 2004. – 22 квітня.

227. Харкове, звідки ім'я твоє?.. : [про книгу І. Ю. Саратова «Харьков, откуда имя твоё?.. »] // *Слобідський край*. – 2003. – 18 жовтня.

2.3 ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.3.1. І. Ю. Саратов – голова Харківської обласної організації Всеукраїнської національної спілки краєзнавців

228. Звіт правління Всеукраїнської спілки краєзнавців II з'їзду Всеукраїнської спілки краєзнавців : доп. голови правл. спілки акад. НАН України П. Т. Тронька // II з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців : матеріали та док., Київ, 25 грудня 1996 р. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 30–57. – Відомості про утворення Харківської обласної організації та її голову І. Ю. Саратова.

229. Звіт про діяльність Харківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців / [склав І. Саратов] // *Всеукраїнська спілка краєзнавців : 1997–2003 роки*. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 70–76. – Відомості про краєзнавчі дослідження І. Ю. Саратова.

230. Керівні органи Всеукраїнської спілки краєзнавців, обрані II з'їздом Спілки : склад, правл. ВСК // II з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців : матеріали та док., Київ, 25 грудня 1996 р. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 90–101. – До складу правління ВСК від Харківської області увійшов І. Ю. Саратов.

231. Керівні органи Всеукраїнської спілки краєзнавців, обрані III з'їздом : склад правл. Всеукр. спілки краєзнавців // III з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців : матеріали та док., Київ, 29–30 жовтня 2003 р. – Київ : [б. в.], 2004. – С. 85–92. – До складу правління ВСК від Харківської області увійшов І. Ю. Саратов.

232. Оргкомітет VIII Всеукраїнської наукової конференції «Історичне краєзнавство і культура» : [до складу якого увійшов І. Саратов] // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура» : наук. доп. та повідомл. – Київ ; Харків : [б. в.], 1997. – Ч. 1. – С. 4.

233. Персональний склад учасників з'їзду // III з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців : матеріали та док., Київ, 29–30 жовтня 2003 р. – Київ : [б. в.], 2004. – С. 15–25. – До складу учасників III з'їзду ВСК від Харківської області увійшов Саратов І. Ю.

234. Ситник А. Свято літописців рідної землі : [матеріали урочистого Пленуму ВСК, який відбувся 28–29 червня 1995 р. у Харкові] / А. Ситник // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 3–4. – Відомості про склад правління ВСК, до якого увійшов І. Ю. Саратов.

235. Тронько П. Т. З історії Всеукраїнської спілки краєзнавців / П. Т. Тронько // Український історичний журнал. – 2002. – № 4. – С. 26–33. – Відомості про громадську діяльність І. Саратова, голови Харківської обласної організації ВСК.

236. Тронько П. Т. Краєзнавство України напередодні III з'їзду Всеукраїнської спілки краєзнавців / П. Т. Тронько // Краєзнавство. – 2003. – № 1–4. – С. 7–11. – Згадується І. Саратов як голова Харківської обласної організації ВСК.

237. Тронько П. Т. Національне краєзнавство незалежної України: досвід та перспективи / П. Т. Тронько // Краєзнавство. – 2006. – № 1–6. – С. 7–11. – Відомості про І. Саратова – голову Харківської обласної організації ВСК.

238. Тронько П. 70-річчя Українського комітету краєзнавства : [з доповіді, виголошеній на урочистому пленумі у Харкові] / П. Тронько // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 5–8. – Зазначено успішну роботу харківських дослідників, у т. ч. І. Саратова.

239. Харківська обласна організація // Всеукраїнська спілка краєзнавців від А до Я / Всеукр. спілка краєзнавців ; редкол.: П. Т. Тронько (гол. ред.) та ін. – Київ : [б. в.], 2001. – С. 76–77. – Відомості про І. Саратова – голову Харківської обласної організації ВСК.

2.3.2 І. Ю. Саратов – голова клубу «Краєзнавець»

240. Відділ україніки ХДНБ ім. В. Г. Короленка : [про діяльність клубу «Краєзнавець» та його членів, серед яких І. Ю. Саратов] // Міжнародна наукова конференція «Слобожанські читання» за збереження традицій, досвіду та продовження справи наших великих попередників – пам'яткоохоронців Харківщини XIX–XXI століття / С. Бахтіна. – Харків : [б. в.], 2008. – С. 29–30.

241. Корж М. О. Діяльність клубу «Краєзнавець» при ХДНБ ім. В. Г. Короленка / М. О. Корж // Тези Всеукраїнської краєзнавчої конференції, присвяченої 70-річчю українського комітету краєзнавства, Харків, 28–29 червня 1995 р. – Харків : [б. в.], 1995. – С. 25–27. – Відомості про авторів досліджень і публікацій про Слобожанщину, серед яких згадується І. Ю. Саратов.

242. Корж М. На віку, як на довгій ниві : автобіогр. повість / М. Корж. – Харків : Майдан, 2001. – 274 с. – С. 154, 250. – Згадується І. Ю. Саратов, як краєзнавець.

243. Корж М. Основні напрями роботи клубу «Краєзнавець» : (до 20-річчя його діяльності) / М. Корж // Краєзнавство. – 1999. – № 1–4. – С. 111–113. – Відомості про І. Ю. Саратова.

244. Корж М. Основні напрями роботи клубу «Краєзнавець» / М. Корж // Бібліотечне краєзнавство як складова частина регіональної культурної політики : матеріали міжвід. наук.-практ. конф., Харків, 26 вересня 2000 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. обл. унів. наук. б-ка. – Харків : [б. в.], 2001. – С. 72–77. – Відомості про творчу діяльність І. Ю. Саратова.

245. Корж Н. Юбилей краеведов : [Всеукраинская краеведческая конференция] / Н. Корж // Панорама. – 1995. – № 26, июнь.

246. Корж Н. Юбилей краеведов : [Всеукраинская краеведческая конференция] / Н. Корж // Слобода. – 1995. – 19 июля. – *

247. Корж М. Цей завзятий «Краєзнавець» : [до 20-річчя клубу] / М. Корж // Панорама. – 1998. – 21 ноября. – * – Відомості про дослідження та видання книг з історії Слобожанщини членів клубу «Краєзнавець», в т. ч. І. Ю. Саратова.

248. «Краєзнавець» : [клуб створений у травні 1978 р. у ХДНБ, голова його І. Саратов] // Всеукраїнська спілка краєзнавців від А до Я. – Київ : [б. в.], 2001. – С. 34.

249. Мелихов В. Увлечённые историей нашего края : [о работе клуба «Краевед»] / В. Мелихов // Харків'яни. – 2002. – 20–26 травня. – С. 2. – Фото.

250. Парщик А. Впереди – новая работа : [юбилейное заседание клуба «Краевед», посвящённое 20-летию основания] / А. Парщик, А. Хорошковатый // Слобода. – 1998. – 1 декабря. – *

251. Парщик А. Юбилей «Краеведа» / А. Парщик // Слобода. – 1998. – 17 ноября. – *

252. Сосновская Т. А. Украиника : вчера, сегодня, завтра / Т. А. Сосновская, В. А. Ярошик // Библиотека. – 1997. – № 6. – С. 72–73. – Відомості про наукові дослідження з краєзнавства голови клубу «Краєзнавець» І. Ю. Саратова.

253. Сто краеведческих чтений : (хроника и содерж.) / Харьков. гос. науч. б-ка им. В. Г. Короленко / сост.: Т. Г. Шерстюк, В. А. Ярошик. – Харьков : [б. и.], 1988. – 39 с. – Відомості про участь І. Ю. Саратова в роботі клубу «Краєзнавець» та краєзнавчих читаннях.

254. Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка / уклад.: Т. Г. Шерстюк, В. О. Ярошик. – Харків : [б. и.], 1997. – Вип. 2. – 63 с.

255. Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка / уклад.: Т. Г. Шерстюк, В. О. Ярошик. – Харків : [б. и.], 2003. – Вип. 3. – 91 с. – Відомості про творчу діяльність голови клубу «Краєзнавець» та участь у краєзнавчих читаннях І. Ю. Саратова.

256. Ярошик В. О. Діяльність клубу «Краєзнавець» при Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка / В. О. Ярошик // Перші Сумцовські читання : тези наук. конф., присвяч. 75-річчю музею Слобідської України ім. Г. С. Сковороди, Харків, 17–18 квітня 1995 р. – Харків : [б. в.], 1995. – С. 52–54. – Відомості про краєзнавчу діяльність І. Ю. Саратова.

257. Ярошик В. О. З історії клубу «Краєзнавець» / В. О. Ярошик // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків : [б. в.], 1997. – Вип. 2. – С. 4–5. – Відомості про І. Саратова як дослідника Слобожанщини.

258. Ярошик В. О. Клубу «Краєзнавець» – 25 років / В. О. Ярошик // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Харків : [б. в.], 2003. – Вип. 3. – С. 4–7. – Відомості про І. Саратова.

259. Ярошик В. О. «Україніка» сьогодні / В. О. Ярошик, Т. О. Сосновська // Вісник Книжкової палати. – 1999. – № 7. – С. 7–8. – Відомості про клуб «Краєзнавець», який очолює І. Ю. Саратов.

Див. також № 156, 170, 203.

З ФОТОГРАФІЇ І. Ю. САРАТОВА

260. [Відкриття пам'ятника Івану Сіркові у Мерефі 30 травня 1993 р. : фото] // Краєзнавство. – 1995. – № 1–4. – С. 71. – На фото серед присутніх І. Ю. Саратов.

261. Іван Саратов : фото // Харківський полковник Іван Дмитрович Сірко : іст.-публ. нарис / І. Саратов. – Харків : [б. в.], 2008. – На звороті обкл.

262. [Саратов Иван Ефимович] : фото // Харьков, откуда имя твоё?.. / И. Е. Саратов. – Харьков : [б. и.], 2009. – *. – На обороте обл.

4 БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ ПРО І. Ю. САРАТОВА

263. Водоснабжение, канализация, гидротехнические сооружения : межвед. респ. науч.-техн. сб. – Киев : Будівельник, 1968. – Вып. VII. – 123 с. – Відомості про публікації І. Ю. Саратова.

264. Борис Петрович Зайцев: к 80-летию со дня рождения : библиогр. указ. / сост.: В. Д. Прокопова, С. Б. Глибицкая. – Харьков : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2007. – 60 с. – Відомості про публікації І. Ю. Саратова.

265. Історія міст і сіл Харківської області : бібліогр. покажч. / [Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Л. І. Єпішева та ін.]. – Харків : [б. в.], 2004. – Ч. 2. – 294 с. – Покажчик містить відомості про роботи І. Ю. Саратова.

266. Історія Слобідської України : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Г. М. Єрофеева, В. О. Ярошик. – Харків : [б. в.], 1993. – 244 с. – Відомості про публікації І. Ю. Саратова з краєзнавства.

267. Топоніміка Харківщини : [наук.-допоміж. покажч.] / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. держ. пед. ін-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад.: А. П. Ярещенко, В. О. Ярошик. – Харків : [б. в.], 1990. – 86 с.

268. Харків ХХ століття : бібліогр. покажч. : у 2 вип. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: В. О. Ярошик та ін. – Харків : Схід.-регіон. центр гуманіт.-освіт. ініціатив, 2003. – 800 с. – Бібліографічні відомості про публікації І. Ю. Саратова.

269. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : бібліогр. покажч. видань б-ки та літ. про її діяльність за 1996–2006 рр. : (до 120-річчя від дня заснування) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик, О. П. Куніч. – Харків : [б. в.], 2006. – 164 с. – Відомості про публікації І. Саратова та його діяльність як голови клубу «Краєзнавець».

270. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : 1986–1996 рр. : покажч. видань б-ки та літ. про її діяльність : (до 110-ї річниці від дня заснування) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Н. І. Полянська, В. О. Ярошик. – Харків : [б. в.], 1996. – 100 с. – Відомості про публікації І. Ю. Саратова.

271. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка: події, факти : довідник / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Г. М. Єрофєєва, Л. М. Багрянцева, О. В. Филімонова. – Харків : [б. в.], 2008. – Ч. 4. – 131 с. – Бібліографічні описи публікацій І. Ю. Саратова.